

*Aquest manual vol posar a disposició
de les persones adultes les eines jurídiques,
institucionals i socials per preparar-se
autònomament per a una millor vellesa,
incloent-hi el cas d'una hipotètica dependència.*

Els drets del meu demà

Manual dels drets i deures de les persones grans

Amb la col·laboració de

Alzheimer Catalunya
ASSOCIACIÓ PER A LA DEMÈNCIA
I LA MALALTIA D'ALZHEIMER

La incapacitació

La vellesa, ser gran, no és una causa d'incapacitat ni tampoc n'és un motiu. Ho seran, en tot cas, les minusvalideses, les disfuncions o les discapacitats que aquesta persona gran pugui patir habitualment. La incapacitació ve marcada per circumstàncies fisiològiques esdevingudes pel deteriorament progressiu de les facultats físiques i psíquiques de la persona, les malalties o deficiències persistents de caràcter físic o psíquic que impedeixin a la persona governar-se per si mateixa. Normalment és una demència, de qualsevol tipus, el que provoca realment aquesta incapacitat, però no el fet de ser gran.

El moment de plantejar-se la incapacitació d'una persona és un episodi que remou molts sentiments dins de la família, perquè, malgrat que sigui pel bé de la persona malalta, es tracta d'un procés que li nega a aquesta persona la seva capacitat de decidir. L'assessorament i l'orientació dels professionals és fonamental en aquests moments.

La incapacitació és un procés legal que limita a una persona la seva capacitat de decidir per protegir-la adientment. Sempre és un jutge el que determina l'abast de la incapacitació.

La protecció. Conviure amb la dependència

És el jutge qui determina els límits i l'extensió de la incapacitació, així com el règim de tutela o guarda a la qual ha de quedar sotmesa la persona declarada incapaç. La incapacitació és total quan la persona no té la capacitat de decidir en cap tipus de decisió relativa a la seva atenció, així com per cap mena d'acte i negoci jurídic relatiu a la administració i disposició dels seus béns, drets i interessos jurídics i patrimonials de qualsevol classe. El jutge també pot declarar la incapacitat per àmbits concrets; en aquest cas la incapacitació és parcial.

La declaració d'incapacitació la poden promoure tant el cònjuge o els descendents de la persona en qüestió com, si no n'hi ha, els ascendents i els germans, però també el Ministeri Fiscal si els anteriors no existeixen o no ho demanen. Qui ha de comunicar a aquest Ministeri els fets que puguin determinar la incapacitació són les autoritats o els funcionaris que, per raó del seu càrrec, coneguin la possible existència d'una causa d'incapacitació, però també ho pot fer qualsevol persona que tingui coneixement d'aquestes causes.

Com a pas previ a la incapacitació, existeix la possibilitat d'acollir-se a la guarda de fet. Aquesta és una figura que implica l'acolliment transitori, per part d'una persona física o jurídica, d'una persona que per raó de les seves circumstàncies personals, pot ésser declarada incapaç. El guardador ha de comunicar al jutjat o al Ministeri Fiscal que assumeix la guarda de fet.